

Den næste sag på dagsordenen var:

26) Anden behandling af lovforslag nr. L 11: Forslag til lov om indfødsrets meddelelse og ændring af lov om dansk indfødsret.

Af justitsministeren (Bjørn Westh).

(Fremsat 12/10 94. Første behandling 25/10 94.

Betænkning 8/12 94).

Der var stillet 10 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Jonna Grønver (V):

Venstre finder, at arbejdet med lovforslaget i Indfødsretsudvalget har været vanskeliggjort og forsinket af mangelfulde besvarelser fra justitsministeren på de spørgsmål, vi har stillet ministeren. Således har vi først her klokken 11 i dag fået svar på de sidste spørgsmål.

Venstre mener, at de 40 personer, der har været dømt her i landet efter straffeloven, skulle tages ud af lovforslaget til individuel behandling, men det blev afslået med den begrundelse, at de så ville blive udstillet for offentligheden.

Besyderligt er det så at se, at justitsministeren selv har bedt om at få taget otte personer ud af lovforslaget med den begrundelse, at de er nysigtede. Disse personer fandt ministeren frem til netop på grund af Venstres dybdeborende spørgsmål.

Det undrer os meget, at ministeren ønsker at beskytte personer, der er dømt for overtrædelse af straffeloven, men ikke har noget imod at udstille sigtede for offentligheden. Sigtede er jo trods alt ikke dømt; altså er retssikkerheden i den forbindelse mindre for en sigtet end for en dømt person.

Venstre er enig med ministeren i, at sigtede personer naturligvis ikke skal kunne få tilkendt dansk statsborgerskab, før deres sager er afsluttet. Som udgangspunkt mener Venstre ikke, at der skal gives dansk statsborgerskab til personer, der har været dømt for overtrædelse af straffeloven.

Da det ikke lykkedes os at få de 40 straffede personer taget ud af lovforslaget til individuel

behandling, gik vi selv alle 40 sager igennem. Her fandt vi, at én var dømt for manddrab, én har afsonet 10 måneders fængsel for salg af nar-kotika, flere var dømt for vold mod sagesløse, hæleri, indbrud og dokumentfalsk. De fleste havde flere domme, og bemærkelsesværdigt var det, at flere af dem, vi nu skal tildele dansk statsborgerskab, har fået bøde for tyverier og overtrædelse af våbenloven så sent som i foråret 1994.

Resultatet af de undersøgelser, Venstre har foretaget, vil vi gerne forelægge for de øvrige medlemmer af Indfødsretsudvalget, ligesom vi har kaldt justitsministeren i samråd om spørgsmålet.

I ministerens ændringsforslag nævner ministeren hver gang, at ansøgeren ikke opfylder generelle krav for dansk indfødsret, som Folketinget har stillet. Vil ministeren her fra talerstolen besvare, hvad det er for krav, ministeren henviser til at Folketinget stiller?

Af de ovennævnte grunde beder vi om at få lovforslaget tilbage til udvalget til behandling mellem anden og tredje behandling.

Poul Nødgaard (FP):

De ændringsforslag, som regeringen har stillet her i dag til lovforslag nr. L 11, er særdeles fornuftige, og dem støtter Fremskridtspartiet, og det har vi også givet udtryk for. Men når så jeg har brugt ordet fornuftig, så er det sådan set lidt i gåseøjne, jeg bruger det. For regeringen har jo kun trukket de her 8-9 stykker ud af lovforslaget, fordi disse personer simpelt hen har fået en sag på halsen, som de formentlig på et senere tidspunkt vil blive straffet for.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge justitsministeren: Når nu det her lovforslag formentlig på fredag bliver vedtaget – desværre – med et overvældende flertal her i Folketinget, så har de personer, man har stemt om, fået dansk indfødsret, og når så de efterfølgende går hen og laver lovovertrædelser ligesom de otte, der nu trækkes ud i dag, så sker der faktisk ikke dem noget som helst.

Men lad os vende os til, hvordan hele lovforslag nr. L 11 er blevet behandlet. Der har jo været tale om, at – og jeg bruger måske et stærkt udtryk nu – man direkte sjuskede med besvarelser fra Justitsministeriets side, og jeg vil også sige, at der i flere tilfælde har været direkte fejlagtige besvarelser.

I Fremskridtspartiet er vi af den opfattelse, at straffede personer, folk, der skylder penge til

det offentlige, og folk, der i øvrigt ikke kan klare sig selv, ikke skal have dansk indfødsret. Jeg tror også, jeg må sige til justitsministeren, der sidder og skriver flittigt nu, at jeg tror, vi er ved at være fremme ved en eller anden form for en målstreg. Befolkningen vil ganske enkelt ikke finde sig i mere af det, der foregår herinde i Folketinget.

Man ser i øjeblikket, hvordan den ene socialdemokratiske borgmester i Danmark efter den anden er ved at give den socialdemokratiske folketingsgruppe kuldegysninger – for det er de, specielt efter at Thorkild Simonsen har meldt sig i rækken – over hele Danmarks flygtninge- og udlændingepolitik, som det her jo også er en del af, fordi man administrerer efter et eller andet absurd kontorcirkulære, som den tidligere VK-regering har aftalt med Socialdemokraterne, da VK sad ved regeringsmagten.

Dette kontorcirkulære kan vi ganske enkelt ikke blive ved med fremover at administrere efter, og jeg vil gerne her fremsætte det forslag, at vi på en stille og rolig måde får debatteret, om ikke også Socialdemokratiet kunne vise forståelse over for, at den meget lette måde, man i dag kan få dansk indfødsret på, virkelig skal tages op til revision.

Det kunne være spændende nu om lidt at høre, hvordan de socialdemokratiske folk, der bare sidder helt stille på stolene i øjeblikket, ser på alle de her spørgsmål, som jeg mener vi i den grad trænger til at få gennemdebatteret her i Folketinget.

Der har været et utal af forespørgselsdebatter og spørgsmål til ministre, og det hele sejler ud i ingenting, det vil sige, det munder ud i, at alt skal have lov at fortsætte, som det altid har gjort.

I en tid, hvor vi står med titusinder af ældre medborgere, som vi alle har et medansvar for ikke bliver passet på en ordentlig måde, fører vi rask væk en flygtninge- og indvandrerpolitik her i Folketinget, som betyder, at udgifterne er oppe i et tocifret milliardbeløb. Det er ikke noget, der overhovedet optager de socialdemokratiske politikere, men jeg kunne ønske mig, at de, der har valgt de socialdemokratiske folketingsmedlemmer ude omkring i landet, virkelig tog fat i armen på jer og sagde: Nu går den her ikke mere!

Vi skal anmode formanden om at få det her lovforslag sendt tilbage til fornyet udvalgsbehandling. Vi vil lave en tillægsbetænkning – den er allerede lavet – og ved tredjebehandlingen vil

jeg sige mangt og meget mere om det her, og så vil jeg håbe, at fru Dorte Bennedsens smil stivner, når jeg holder min tale ved tredjebehandlingen.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det, der bringer mig op, er Venstres ordfører, som i sin tale vedrørende ændringsforslagene, så vidt jeg husker, sagde nogenlunde således: Venstre mener som udgangspunkt ikke, at personer, der har overtrådt straffeloven, eller som er dømt for overtrædelse af straffeloven, skal have dansk indfødsret.

Jeg vil gerne bede Venstres ordfører om at bekræfte den holdning. Hvis det er rigtigt, at Venstre nu har den holdning, så er det et fundamentalt skridt bort fra den fælles holdning, vi har haft i årtier, hvor Venstre sammen med de øvrige partier i Folketinget minus Fremskridtspartiet har været enige om de fremgangsmåder, vi skulle have i forbindelse med kontorcirkulæret ved tildeling af dansk indfødsret.

Hvis Venstre nu har skiftet holdning, vil vi gerne vide det. Jeg har kunnet konstatere, at i udvalget har vi ikke mere fornøjelsen af at have fru Birthe Rønn Hornbech til stede, og vi har ofte haft meget store skænderier i udvalget. Men nu er jeg kommet til at savne fru Birthe Rønn Hornbech i Indfødsretsudvalget, og det havde jeg dog ikke troet skulle ske for mig.

Poul Qvist Jørgensen (S):

Vi havde nu ikke forestillet os, at vi skulle have en forespørgselsdebat her i forbindelse med andenbehandlingen, ej heller i forbindelse med tredjebehandlingen, men det kan jeg forstå at der nu er annonceret.

Denne debat vil jeg ikke gå ind i på nuværende tidspunkt. Jeg vil bare sige i al stilfærdighed, at Socialdemokratiet klart og tydeligt tager afstand fra påstanden fra fru Jonna Grønver om, at man skulle have været udsat for, at arbejdet i udvalget er blevet vanskeliggjort og forsinket. Jeg tror, det var de to ord, fru Jonna Grønver brugte.

Det er ikke korrekt. Der blev lukket for spørgsmål allerede den 25. november, skal jeg bare erindre fru Jonna Grønver om. Jeg vil også gerne understrege, at det er fuldstændig urimeligt og forkert, når man siger, at man ikke har fået svar fra Justitsministeriet. Jeg vil også gerne understrege, at der ikke er nogen ændring i forhold til tidligere praksis med hensyn til, at der

kommer ændringsforslag, når man – ikke med Venstres fortjeneste, som man ellers brystede sig af – finder ud af, at der er opstået nye sager. Det en helt naturlig praksis, som vi selvfølgelig bakker ministeren fuldstændig op i. Der er ingen – jeg gentager: ingen – grund til kritik på det punkt.

I øvrigt må jeg konstatere, at Venstre åbenbart sammen med hr. Poul Nødgaard – altså sammen med Fremskridtspartiet – vil benytte dette udvalgsarbejde omkring lovforslag nr. L 11 til at ændre på den praksis, der har været gældende, og som man fandt frem til med megen møje og besvær og efter lange forhandlinger, så vidt jeg husker i 1990.

Jeg skal i den anledning sige, at jeg tror ikke på, at man skal have de store forventninger til en meget stor grad af villighed fra Socialdemokratiets side med henblik på at ændre i kontor-cirkulæret. Men jeg vil gerne understrege, at der klart fra Socialdemokratiets side, fra alle partier, der er repræsenteret i Indfødsretsudvalget, er givet tilsagn om, at man naturligvis er parat til at foretage en gennemgang og en vurdering, en diskussion, en debat, kald det, hvad man vil, om, hvordan kontor-cirkulæret kan komme til at se ud. Men det skal sandelig ikke være midt i et lovbehandlingsarbejde. Det er fuldstændig urimeligt, at Venstre som en samlet gruppe – det har jeg ladet mig høre ude på gangene – er hoppet på den limpind og gået i gang med det urimelige og umenneskelige arbejde, som man her har udsat os andre for, for slet ikke at tale om ansøgere.

(Kort bemærkning).

Inge Dahl-Sørensen (V):

Jeg vil da meget gerne tage hr. Poul Qvist Jørgensen på ordet og invitere til et møde, hvor vi taler om opstramninger omkring en eller anden form for kontor-cirkulære; man kan kalde det, hvad man vil, men det er det sådan set ikke. For der er ikke nogen regler, og vi har gang på gang sagt, også til fru Elisabeth Arnold, at vi har ingen regler. Venstre og De Konservative er kommet med et beslutningsforslag i sidste samling om opstramning af reglerne, men det blev ikke vedtaget. Både bl.a. fru Elisabeth Arnold og fru Dorte Bennedsen er skyld i, at vi ikke nåede videre.

Til hr. Poul Qvist Jørgensen: Jeg synes, vi allerede inden jul skulle sætte os ned – for nu er lovbehandlingen omkring L 11 jo færdig – og snakke sammen, om vi virkelig mener, at men-

nesker, der er dømt for manddrab, for vold af særlig farlig karakter eller for narkohandel, vittelig skal stå i lovforslaget. Er det virkelig det, man mener? Ude i befolkningen mener man noget andet. Men det betonagtige herinde i Folketinget fortsætter.

Formanden:

Så er der en række korte bemærkninger. Fru Elisabeth Arnold først.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Fru Inge Dahl-Sørensen kan ikke på den ene side sige, at der ingen regler er, og så på den anden side sige, at hun har stillet forslag om, at reglerne skal ændres.

(Kort bemærkning).

Jonna Grønver (V):

Venstre er imod automatisering af tildeling af indfødsret, og som udgangspunkt mener Venstre ikke, at der skal gives dansk statsborgerskab til personer, der har været dømt for overtrædelse af straffeloven. Vi har netop også derfor ønsket de 40 personer, der har været dømt efter straffeloven, taget ud til individuel behandling. For det er sådan, at man individuelt tildeler indfødsret, og det er det, vi har ønsket.

(Kort bemærkning).

Tove Fergo (V):

Det kan jo ikke nytte noget, at Socialdemokratiet bliver ved med at henholde sig til kontor-cirkulæret. Det er nogle retningslinjer, som man er blevet enige om på et tidspunkt, og det er udmærket. Det er godt at have nogle retningslinjer, men Folketinget er ikke bundet af de retningslinjer, ej heller ministeren, og vi har ønsket en gennemgang af sagerne i udvalget.

Vi er kommet til mindre finmaskede net end det, man i kontor-cirkulæret er kommet frem til. Vi har ønsket en drøftelse med Socialdemokratiet, og vi har indkaldt til møder. Men man har ikke ønsket at drøfte det med os fra Socialdemokratiets side.

Hvad kan vi gøre andet nu end at bede om at få yderligere en gennemgang af de forskellige forhold vedrørende disse mennesker, der gerne vil være danskere og have dansk statsborgerskab, i udvalget? Og det er det, vi nu vil.

Vedrørende de spørgsmål, vi har stillet, har vi ikke fået fyldestgørende svar. Der er adskilligt, der kan ryste en som nyt medlem af Folketinget,

når man sidder og foretager behandling af ønsker om dansk statsborgerskab, f.eks. at man overhovedet ikke undersøger, om de mennesker, der vil være danskere, har begået kriminalitet i udlandet. Man kan have været voldsomt kriminel i udlandet, men boet og været gift med en dansk dame i tre år, og så kan man blive dansk statsborger. Det er da ret så rystende.

Vi mener, det er en blåstempling at blive dansk statsborger. Det er vigtigt, at vi gør det arbejde grundigt af hensyn til alle de pæne og ordentlige borgere, som gerne vil være danske statsborgere, og som selvfølgelig skal have ret til at blive det.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Det er en bemærkning til hr. Poul Qvist Jørgensen. Jeg synes, vi må have afklaret det med det såkaldte kontorcirkulære her ved andenbehandlingen.

Jeg forstod på hr. Poul Qvist Jørgensen, at Socialdemokratiet er parat til, når det næste lovforslag kommer til februar – det omfatter også 900-1.000 personer – er indstillet på til den tid at anlægge nogle andre kriterier end dem, man har nu.

Det synes jeg ligesom jeg forstod, og hvis det er rigtigt, så vil jeg da sige, at vi da er nået et lille skridt på vejen, men sikkert også kun et lille skridt.

Men så synes jeg, hr. Poul Qvist Jørgensen skylder at fortælle Folketinget i dag, hvor langt Socialdemokratiet vil gå i opstramningen af reglerne for at give dansk indfødsret.

Jeg har også været forbavset over, når man har spurgt Justitsministeriet – de sidder dér med en hel hale af embedsmænd derovre – at det ikke skulle kunne lade sig gøre at få besvaret spørgsmålene om, hvorvidt ansøgerne har begået kriminalitet, før de ankom til Danmark.

Men vigtigst af alt for mig i dag er at få slået fast, at Folketinget er på kollisionskurs med befolkningen. Det er lige så sikkert som amen i kirken, at befolkningen ikke deler flertallets opfattelse her i Folketinget af, hvordan vi administrerer disse love.

Jeg vil anmode specielt Socialdemokratiet, der sidder på så mange mandater her i Folketinget, om, at de nyvurderer deres holdning til alle de her spørgsmål på flygtninge- og udlændingeområdet og dermed også spørgsmålet om tildeeling af dansk indfødsret.

Jeg kan se, fru Dorte Bennedsen næsten er

ved at falde i søvn, og det er jeg sikker på at hendes vælgere vil være meget, meget stolte over.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Det var hr. Poul Qvist Jørgensens bemærkninger, der kaldte mig på talerstolen.

Jeg tror, hr. Poul Qvist Jørgensen har misforstået sin opgave som lovgiver. Loven foreskriver, at vedrørende meddelelse af indfødsret skal hver enkelt ansøgning behandles særskilt af Folketinget.

Derfor er det forkert, at man lægger 800, 900, 1.000 eller for den sags skyld 1.100 ind i ét lovforslag og behandler dem samlet.

Efter de regler, Folketinget har at køre efter, burde det faktisk være således, at man behandlede hver enkelt særskilt, og vel også, som jeg læser reglerne, stemte om hver enkelt særskilt. Det ser man gennem fingre med og har en underhåndsaftale om, at vi tager dem en bloc. Hr. Poul Qvist Jørgensen gav udtryk for, at han fandt det ubehageligt, at man skulle have den her diskussion, at man overhovedet skulle diskutere, hvorvidt kriminelle udlændinge skulle have dansk indfødsret. Her taler vi altså ikke om alle kriminelle, men særskilt om de meget, meget grove kriminelle.

Jeg har da fuld forståelse for den prekære situation, bl.a. hr. Poul Qvist Jørgensen og andre i Socialdemokratiet står i, nemlig at man som parti stemmer for lovforslag L 11, selv om man egentlig godt kan se, at det er forkert, og at der er personer på listen, som ikke burde have dansk indfødsret. Det er selvfølgelig ubehageligt som socialdemokrat at skulle sidde og stemme for et sådant forslag.

Poul Qvist Jørgensen (S):

Jeg vil gerne understrege både over for Venstres repræsentant fra før og nu også over for hr. Tom Behnke, at sagerne er individuelt behandlet. Det kan godt være, hr. Poul Nødgaard sov, da vi behandlede dem personligt. Tak for sidst!

Jeg vil endda sige, at nogle af sagerne er blevet pincetbehandlet af Venstre, som har haft en særdeles stor interesse i den her sag, og det skal de naturligvis ikke bebrejdes for.

Sagerne er gennemgået. De er grupperet, de er undersøgt, de er vurderet, de er listet op, og der er pillet folk ud. Der er pillet folk ud. Det har man glemt fuldstændig. Efterfølgende er der kommet yderligere korrektion i form af et æn-

dringsforslag fra justitsministeren, så de er færdigbehandlet. Det er fuldstændig urimeligt at tale om, at her er der foretaget en automatisk vending af sagerne.

Et andet område, hvor jeg synes, debatten er en anelse urimelig: man hører åbenbart ikke efter, hvad der bliver sagt heroppefra. Invitationen til at deltage i en vurdering – og jeg gentager her, hvad jeg sagde i første omgang – er fremsat. Den er fremsat på fuldt korrekt og god vis, vil jeg gerne understrege, af en velfungerende formand for udvalget, der har foreslået, at vi inden næste omgang tager disse drøftelser, så vi ikke baserer os på enkeltpersoner, men kan prøve på at vurdere det ud fra en helhed.

Det, jeg også sagde, må jeg sige til hr. Poul Nødgaard, er, at jeg tror ikke, at det får Socialdemokratiet til at flytte sig, men man har aldrig oplevet, at vi skulle obstruere et arbejde. Lad os dog se på det. Det er det, vi har sagt hele tiden. Det har vi sagt i udvalget. Så der er ikke noget at komme efter, hvad det angår.

(Kort bemærkning).

Jan Kørpe Christensen (FP):

Vi kender jo hr. Poul Qvist Jørgensen som en god og besindig kollega fra det sønderjyske område. Men jeg vil nok sige, at de ord, der faldt her fra hr. Poul Qvist Jørgensen, var uden indhold i hvert fald efter min opfattelse. Jeg ved ikke, om det var at hælde vand ud af ørerne, men jeg mener ikke, der kom noget reelt i forhold til det, vi taler om i dag.

Det er jo ikke – sådan som hr. Poul Qvist Jørgensen siger det – noget, der er bearbejdet i bund og grund her i Folketingssalen. Det er ikke det, der er tilfældet, og det ved hr. Poul Qvist Jørgensen udmærket.

Så vil jeg gerne spørge hr. Poul Qvist Jørgensen: Har det da slet intet indtryk gjort på Socialdemokratiet her i Folketinget med de meldinger, der efterhånden kommer fra borgmestre i det ganske land? Gør det intet indtryk på Socialdemokratiet her i salen?

Jeg tror ærlig talt, det gør indtryk på mange. Mange har måske en helt anden opfattelse, hvis de skulle sige deres ærlige mening om de sager, der ligger. Som nogle borgmestre har sagt, udvikler det sig efterhånden til et etnisk samfund, hvis vi ikke passer på. Bl.a. er sådanne udtalelser faldet fra socialdemokratiske borgmestre.

Jeg synes, det er på høje tid, at Socialdemokratiet også her i denne sal viser, at man har respekt for sine borgmestre ude omkring. Det kan

jo ikke være rigtigt, at man sidder her og bebrejder Venstre for at være kommet over i Fremskridtspartiets lejr osv. Det er jo ikke det, det handler om. De er hoppet på Z-pinden! Venstre – blev der sagt – er hoppet på Fremskridtspartiets limpind.

Jeg vil godt spørge: Er socialdemokratiske borgmestre rundt i landet også hoppet på Fremskridtspartiets Z-pind, om man vil? Jeg vil gerne spørge hr. Poul Qvist Jørgensen, om det er tilfældet, for så er der måske meget positivt at vente også her i salen på et tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Inge Dahl-Sørensen (V):

Individuel behandling, siger hr. Poul Qvist Jørgensen. Nej, der har ikke været nogen individuel behandling fra hr. Poul Qvist Jørgensens side.

I udvalget har man siddet ovre på den anden side. Man har ikke stillet et eneste spørgsmål overhovedet. Man har ladet det køre, som det altid har kørt. Jeg synes, det er beskæmmende.

Når Venstre har gået alle disse mange sager igennem, er det netop, fordi vi gerne vil have et ansvar for, hvordan et sådant lovforslag kommer til at se ud. Vi vil også gerne kunne se vores vælgere i øjnene og også gerne de socialdemokratiske vælgere.

Det er på Venstres foranledning, at otte personer nu er taget ud af lovforslaget – med navns nævnelser, utroligt! – og jeg vil da gerne høre fra hr. Poul Qvist Jørgensen, om man synes, det er rimeligt, at otte sigtede personer skal stå i ændringsforslaget med navns nævnelser.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Blot for at vi er enige om, hvad det er, vi taler om.

Hr. Poul Qvist Jørgensen fastholder, at der er sket en individuel vurdering. Nu får vi så at vide, at det ikke engang er sket i udvalget. Men min pointe her er, at selv om der er sket en individuel vurdering i udvalget, er det ikke tilstrækkeligt til at opfylde de spilleregler, vi har her i Folketinget. Der står, at det er Folketinget og ikke et eller andet udvalg, man har nedsat, ikke en del af Folketinget, men Folketinget, og det vil sige her i salen. Der skal man lave en individuel vurdering af hver enkelt ansøger.

Det er selvfølgelig, fordi når man laver vurderingen i et udvalg, kan det være ganske svært for befolkningen at have indsigt i, hvad det er, der sker. Det er derfor, man har lavet de spille-

regler i tidernes morgen. Det var netop, for at befolkningen kunne få indsigt i, hvem der blev tilføjet til »familien«, hvem man udvidede befolkningen med, og den indsigt har befolkningen ikke, når afgørelserne og vurderingerne bliver foretaget i et udvalg.

Det var det, der var min pointe: Folketinget har i virkeligheden en pligt til at lave en individuel vurdering af hver enkelt. Og derfor skal hr. Poul Qvist Jørgensen ikke skose, når der er enkelte folketingsmedlemmer, der går op og beder om, at den vurdering rent faktisk bliver foretaget.

(Kort bemærkning).

Tove Fergo (V):

Hr. Poul Qvist Jørgensen siger, at ansøgerne er gennemgået i udvalget og vurderet af udvalget. Og så vil jeg godt spørge hr. Poul Qvist Jørgensen:

Er det virkelig Socialdemokratiets holdning, at en morder og en narkohandler skal have dansk statsborgerskab? Er det Socialdemokratiets holdning?

Og jeg vil godt spørge justitsministeren, hvilket livssyn der ligger bag, at man giver mennesker, der er så kriminelle, dansk statsborgerskab. Skal det ikke være en hædersbetegnelse? Skal det ikke være en blåstempling af mennesker, at de får dansk statsborgerskab? Og hvordan vurderer man alle de andre, der står i lovforslaget, når de bliver slået i hartkorn med kriminelle?

Jeg forstår ikke Socialdemokratiets holdning til det her, og jeg forstår det slet ikke, når man bruger som begrundelse, at vi ikke kan opdele lovforslaget, at man ikke kan skille mennesker ud, og man så samtidig skiller mennesker ud. Justitsministeren er kommet med ændringsforslag, hvor mennesker, der kun er sigtet, bliver nævnt med navns nævnelse og skilt ud.

Hvordan harmonerer det med det syn, man lægger for dagen hos Socialdemokratiet og i øvrigt også i de andre regeringspartier? For der er vel en fælles holdning i regeringen!

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg synes, det var befriende med den klarhed, fru Jonna Grønver som ordfører for Venstre udtrykte: Venstre mente som udgangspunkt, at personer, der var dømt for straffelovsovertrædelser, ikke kunne få dansk statsborgerskab.

Dermed har Venstre nu cementeret deres skift over til Fremskridtspartiet i forbindelse med

disse sager. Det er et skift i forhold til Venstres politik igennem de sidste årtier, hvor man har opretholdt den gode danske tradition, at hvis en person er dømt for en overtrædelse, har afsonet sin straf og så i øvrigt opfører sig ordentligt i det danske samfund, så skal personen ikke også have tillægsstraf ved at få andre sanktioner oven i hovedet. Jeg vil godt nævne et enkelt eksempel.

Nu sagde fru Tove Fergo før, at narkohandlere ikke måtte få dansk statsborgerskab. Vi har faktisk givet dansk statsborgerskab til narkohandlere. Jeg husker især en sag for et par år siden: En ung pige, der som 17-årig blev dømt for narkohandel. Hun boede i Danmark, hun havde opholdstilladelse. Hun blev dømt i forbindelse med en større sag, hvor hun var medhjælper. Hun afsonede sin straf, hun boede fortsat i Danmark, hun blev dansk gift, hun fik adskillige børn, som gik i dansk skole. 12 år efter, at hun havde afsonet sin straf, gav vi hende dansk statsborgerskab, for vi syntes faktisk, hun havde udstået sit regnskab med samfundet, og hun havde ikke begået yderligere kriminalitet.

Hvis man går ned i statistikken, kan man sige: ja, vi har givet dansk statsborgerskab til narkohandlere. Hvis det er den måde, fru Tove Fergo vil have det på! Vi gennemgår alle sagerne og siger, hvad er det for et grundlag, vi afgør det på, vi afgør det nemlig individuelt efter at have set, hvordan sagerne er beskaffet, og hvad de pågældende personer i øvrigt har befattet sig med, siden de afsonede deres straf.

Jeg vil godt sige, at det er beskæmmende, at fru Birthe Rønn Hornbæchs retssyn, som er solidt og godt, ikke mere gør sig gældende i Venstres repræsentation i Indfødsretsudvalget. Jeg vil også gerne sige, at Indfødsretsudvalget har en velfungerende og glimrende formand, som er repræsentant for Det Konservative Folkeparti, og der har ikke været nogen som helst problemer. Jeg synes, formanden har udvist en storslået langmodighed med Venstres medlemmer, som virkelig må mane til optimisme, når man tænker på, hvis de to partier engang skal i regering sammen igen. Så er der virkelig stor langmodighed at vente fra De Konservative.

Mit spørgsmål er blot: Hvor længe vil De Konservative virkelig udholde Venstres ordførere?

(Kort bemærkning).

Jonna Grønver (V):

Venstres politik i dag er ikke et skift i forhold til den politik, der hidtil har været ført.

Venstre har hver gang kæmpet i udvalget for de synspunkter, vi her har lagt frem. Det nye er, at Venstre overvejer ikke at stemme for et forslag på nuværende tidspunkt, hvor der indeholdes de 40 personer, som vi har nævnt – i hvert fald nogle af de 40 personer. Politikken har været den samme hele tiden, men det har været svært at komme igennem, fordi der altid har været et flertal imod den politik.

(Kort bemærkning).

Tove Fergo (V):

Det er til fru Elisabeth Arnold, der nævner en ung kvinde, der har fået en dom for narkohandel, en 17-årig pige, forstår jeg, som er blevet dansk statsborger.

Jamen jeg forstår heller ikke, at hun skal have dansk statsborgerskab, for man skal jo hele tiden huske på, at de mennesker, vi her taler om, ikke bliver smidt ud af landet, de mister ingen rettigheder i Danmark ved ikke at blive danske statsborgere, de kan blive her, de kan bo her, de kan få deres overførselsindkomster, hvis det er det, de får, de kan få deres boligsikring, de kan få alle de sociale ydelser, som de plejer at få, de kan få deres uddannelse osv. Så lad dem dog blive her i Danmark, og så kan man vurdere dem efterhånden og se, om der er gået tilstrækkelig mange år og de på anden måde har vist, at de er gode danske borgere. Så kan de få et dansk statsborgerskab.

Så jeg synes slet, slet ikke, fru Elisabeth Arnolds eksempel er spor oplysende, tværtimod.

Venstres medlemmer af udvalget skal skoses for, at vi lever op til det ansvar, befolkningen har givet os. Vi gør faktisk det, befolkningen forventer sig af os. Vi stiller de relevante spørgsmål, vi beder om at få nogle svar på det, og det viser sig så, at vi har fået nogle lidt tågede svar. Vi har fået klare svar på nogle områder, på andre områder har vi fået nogle tågede svar.

Vi er dog langt ude, hvis man nu skal klandres, fordi man som folkevalgt lever op til det ansvar, befolkningen forventer sig af os.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg er chokeret og dybt rystet over fru Tove Fergos tale heroppe. Vi plejer jo ikke at omtale, hvad vi er i det civile liv, om jeg så må sige, og hvad vi har interesseret os for før i livet, men jeg må have lov at sige, at jeg har ment at kunne iagttage, at fru Tove Fergo ofte har stået på sva-ge menneskers side.

Her står dette nye folketingsmedlem min-sandten og siger: Mordere og narkohandlere? Aldrig!

Findes der slet ikke i fru Tove Fergos ordbog eller forestillingsverden et begreb, der hedder tilgivelse? Er der livsstraf hos fru Tove Fergo? Skal vi have det indført i Danmark? Skal Folketinget idømme tillægsstraffe? Når en straf er afsonet, bedømt af domstolene efter lovene og efter bevisets stilling og der så er gået en passende tid derefter, skal Folketinget så opkaste sig til Overhøjesteret?

Hvad er det for et syn på mennesker? Det er ikke søjler, det er ikke mikrofoner, det er ikke stykker tømmer, vi taler om, det er mennesker af kød og blod med én og samme skaber!

(Kort bemærkning).

John Vinther (KF):

Det var fru Elisabeth Arnolds indlæg, der pirrede mig en smule. Det efterlod nemlig tvivl om, hvilken holdning Det Konservative Folkeparti har til det her område.

Der skal ikke herske nogen som helst tvivl om, at det er, har hele tiden været og vil fremdeles være Det Konservative Folkepartis opfattelse, at personer, der efter deres ankomst her til landet er dømt for meget grov kriminalitet, ikke skal kunne blive danske statsborgere.

Når det er sagt, er jeg også nødt til at sige, at vi erkender, at kontorcirculæret – der ikke er gældende for udvalget – dog bygger på en aftale indgået mellem udvalgets partier og ministeriet.

I det kontorcirculære er beskrevet, hvor langt vi dengang kunne blive enige om at gå. Det forholder vi os naturligvis til. Det tager vi til efterretning. Vi ønsker at gå længere, men vi vil ikke bryde den aftale, vi har. Vi vil ikke tage enkeltpersoner op ved navns nævnelser i Folketingssalen, men vi ønsker at arbejde for en opstramning på området, og vi ønsker at gå ind i en saglig og seriøs drøftelse med Folketingets øvrige partier om, hvor langt man kan gå i retning af stramninger.

(Kort bemærkning).

Tove Fergo (V):

Nu skulle det jo nødvendigvis udvikle sig til en religiøs diskussion, en religiøs forhandling. Hr. Arne Melchior siger, at han er rystet over, at jeg kan give udtryk for, at mordere og narkohandlere ikke skal kunne blive belønnet med et dansk statsborgerskab. Det er jo netop det, det drejer sig om. Det er en belønning at blive dansk stats-

borger. Sådan er det i alle andre lande, og sådan bør det også være i Danmark, og det er det, vi mener, og det er det, jeg mener. Jeg vil netop stå de svage mennesker bi mod forbryderne, mod dem, der overfalder dem, mod dem, der stjæler fra dem osv., for det er jo netop det, vi taler om. Det er de svage mennesker, som skal beskyttes, og det kan hr. Arne Melchior vel ikke være uenig med mig i.

Vedrørende stærkt kriminelle, mordere og narkohandlere osv., om de skal have dansk statsborgerskab eller ej: Det er ene og alene op til denne forsamling at afgøre det, og det kan da godt tænkes, at der er et menneske, der har forbedret sig, ændret sin vandel, ændret sin livsførelse og ændret sin holdning til kriminalitet og ønsker at leve en pæn og ordentlig tilværelse, og det tager vi da op løbende. Det vil jeg fuldt ud tilslutte mig, selvfølgelig, det skal ikke være en livstidsstraf, men det skal være en sagsbehandling, hvor vi finder ud af, om det enkelte menneske har gjort sig fortjent til at blive belønnet med et dansk statsborgerskab.

Arne Melchior (CD):

CD er ikke repræsenteret i Indfødsretsudvalget, og det er en af grundene til, at gruppen har bestemt, at vi skal sige et par ord ved denne andenbehandling, skønt vi jo normalt ikke tager ordet ved behandlingerne af indfødsretslove.

CD stemmer selvfølgelig for loven og er lidt chokerede over, at det har været nødvendigt fra ministerens side at stille ændringsforslag, hvad der jo netop ikke er i tråd med den form for behandling, vi normalt har ladet disse love få her i salen.

Ved at høre på de ordførere, der har været, er man kommet lidt i tvivl som ikkemedlem af udvalget, for nogle har sagt, at der findes regelsæt, og andre har sagt, at der ikke findes noget regelsæt, men jeg har da engang været medlem af udvalget, og CD har haft andre medlemmer af udvalget, og det er da mig bekendt således, at der er regelsæt, og at disse regelsæt gang på gang på ny – som regel især hver gang efter nyvalg – har været forhandlet i Indfødsretsudvalget, og dér mener jeg også det burde høre hjemme, således at Indfødsretsudvalget og dermed altså Folketinget udstikker de kriterier, efter hvilke personer optages i forslaget til lov om ny dansk indfødsret.

Jeg tillader mig at kritisere Venstre for, at det altså ikke er det, Venstre har valgt at gøre denne gang, men at Venstre har valgt at rejse sagen her ved andenbehandling og ved sit betænkningss-

bidrag, og jeg vil råde Venstre til at komme tilbage til den vej, som jo har været farbar i årtier, således at der partierne imellem med undtagelse af Fremskridtspartiet har været bred enighed om, efter hvilke kriterier personer kan optages på en sådan lov, og så kan og bør udvalget selvfølgelig have lov at påse, at der ikke er sket fejl, og at kriterierne er blevet fulgt af dem, som har skrevet loven.

CD er noget i tvivl med hensyn til, om kriterierne trænger til at blive ajourført, og vi vil meget gerne opfordre til, at udvalget tager det op, og hvis der skulle være forretningsordensmæssig mulighed for at invitere CD med til en sådan måske uformel drøftelse, vil vi være taknemmelige.

Og så vil jeg da med det samme sige, at vort sigte ikke er, at personer, som har overtrådt straffeloven, ikke skal kunne komme på en sådan lov. Det var der faktisk en ordfører heroppe der gjorde sig til talsmand for. Det er bestemt ikke vort sigte. Vort sigte er mere det, som fru Elisabeth Arnold har redegjort for heroppe. Det kan jeg meget langt tilslutte mig, og jeg finder, at det er brutalpopulisme – det er måske et nyt udtryk – når man sådan udråber: Mordere og narkohandlere! Hvem er en narkohandler? Nu gav fru Elisabeth Arnold altså et eksempel, og der kan gives 27.000, for desværre er der mange af dem, og desværre er forholdene ikke altid sammenlignelige.

Men fru Tove Fergo kan da godt have ret i, at mordere og tyve har vi nok af, som er født her i landet. Det er da rigtigt. Men stadig væk er det altså mennesker, som er her på Jorden med samme ret som dem, der er så heldige at være født som dansker. At jeg er så heldig at være en af dem, det er altså ikke noget, jeg går og bryster mig over. Det er noget, jeg er glad for, det er noget, jeg er taknemlig for, men det er altså ikke noget, der gør mig finere eller bedre i forhold til massevis af andre mennesker, som også bør have en menneskelig behandling.

Vi går ikke ind på en drøftelse – heller ikke i dag selvfølgelig – af enkeltnumre på dette lovforslag. Vi stemmer klart for loven, og vi vil gerne henstille, at måske formanden tager et initiativ. Jeg har hørt, at der også i Socialdemokratiet er villighed til at se på kriterierne på ny. Jeg kan ikke vide, om de skal laves om eller ej – det er jeg slet ikke sikker på – men det er da muligt, de skal.

Men vi bør på ny – og det appellerer jeg til Venstre om – nå frem til, at alle de mange partier, der igennem så lang tid har været enige om

at finde frem til de rette kriterier, fortsat kan være det eller på ny blive det.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Jeg vil godt sige til hr. Arne Melchior, at der er jo ingen, der betvivler eller bestrider, at alle mennesker er af kød og blod verden over, men det betyder jo ikke, at de alle sammen skal være danske statsborgere.

Der er nogle vildfarelser om det med vejledning og kriterier og retningslinjer. Der kan ikke opstilles kriterier eller vejledning eller retningslinjer – kald det, hvad man vil – der binder noget medlem af Folketinget, for der er det enestående ved den danske grundlov, at her er det fastsat, at man kun kan blive dansk statsborger ved det, der hedder naturalisation, ved at blive optaget på en lov, der vedtages af Folketinget. Det er enestående. Jeg er ikke sikker på, der overhovedet findes andre lande i verden, der har den samme regel. Jeg er i hvert fald ikke bekendt med det.

Det betyder, at man ikke kan uddelegere det til en forvaltning at tildele dansk statsborgerskab eller at opstille kriterier for det. Men for at ministrene, der har ansvarsområdet, ikke skal have et uoverskueligt problem, er det blevet kutyeme, at man har givet en vejledning, en tilkendegivelse af, hvordan en minister kunne forberede sit lovforslag og forvente, at det kunne komme gennem Folketinget.

Det er så udmøntet i det, der hedder kontor-cirkulæret, som ikke er andet end en ministers tjenestebefaling til de embedsmænd, der skal udarbejde lovforslaget. Det binder ikke Indfødsretsudvalget, og det binder ikke Folketinget.

Så kan man spørge: Jamen kan det binde politisk, moralsk, hvis partier har sagt noget? Det kan det selvfølgelig. Men jo kun indtil det øjeblik, hvor en sådan aftale siges op. I mere end tre år og også i min tid som indenrigsminister forsøgte vi at ændre det, men der var ikke flertal i Folketinget.

Men efter i en periode at have løbet panden mod en mur kom vi til den konklusion sammen med Det Konservative Folkeparti, at vi ville op-sige aftalen, og det skete med det beslutningsforslag, der hed B 73. Det var den politiske opsigelse af den forståelse, der havde været. Vi ønsker andre regler, og det er det, vi fortsat gør, og det skal man ikke klandre os for og slet ikke for, at vi tager opgaven alvorligt.

(Kort bemærkning).

Jonna Grønver (V):

Jeg vil gøre opmærksom på, at Venstre allerede har bedt om at få de kriminelle sager trukket ud af næste lovforslag til individuel behandling, men det er allerede afslået, så måske er vi nødt til at tage lovforslaget til debat i Folketingssalen også næste gang.

Men måske kan denne her debat løse lidt op for flertallets indstilling, så vi kan få lov at drøfte sagerne i udvalget og få taget stilling dér.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg bør da takke hr. Thor Pedersen for oplysningen om, at vi forbliver ca. 5 millioner danske borgere og ikke skal være 5 milliarder. Det var ikke nogen overraskende oplysning, men tak for den i hvert fald. Jeg har ikke gjort mig til talsmand for noget andet, så jeg ved ikke ... Vi kunne lige så godt oplyse, hvilken dato vi har i dag.

Men jeg er ikke enig, når hr. Thor Pedersen fremstiller det, som om der ved denne lovs udarbejdelse er tale om ministerens tjenestebefaling. Sådan har det i hvert fald ikke tidligere været. Jeg har oplevet det sådan – og jeg bilder mig ind, at det fortsat er sådan – at udvalget fastsætter nogle kriterier, og så skal embedsværket hos justitsministeren selvfølgelig rette sig efter disse kriterier. Det vil de vel også gøre, det vil ministeren sikkert også påse. Og som jeg sagde før, har udvalget jo den mulighed at kontrollere, at så er sket, at kriterierne er fulgt. Og så kommer vi altså i den situation på ny, at vi kan blive fri for at hænge enkeltpersoner ud.

Det er jo ikke noget, der kun gælder indfødsretslove. Vi har jo også i andre retsdebatter og i sociale debatter, hvor der har foreligget sager, som har givet anledning til, at et spørgsmål er rejst eller et lovforslag eller ændringsforslag er stillet, undgået her fra denne talerstol og i disse møder at omtale enkeltsager, enkeltpersoner og enkeltfamilier. Det har vi også hidtil kunnet gøre – bortset fra liste Z – i indfødsretslovgivningen, og jeg håber, at hr. Thor Pedersen og hans gruppe vil medvirke til, at vi snart kan komme dertil igen.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Hr. Arne Melchior bevæger sig i nogle vildfarelser, for der er en tjenestebefaling. Det er nemlig kontor-cirkulæret eller skuffecirkulæret, som

oprindelig var fortroligt. Det var egentlig en tjenestebefaling fra ministeren til de embedsmænd, der skulle tale med ansøgere eller behandle ansøgere sager – det kunne i yderste led være en politibetjent, der i virkeligheden havde det som tjenestebefaling – og derfor var kontorcirkulæret forsynet med ministerens underskrift.

Mig bekendt er den sidste minister, der har underskrevet kontorcirkulæret, mig selv. Jeg siger mig bekendt, for jeg ved ikke, om justitsministeren har et kontorcirkulære af nyere dato. Men det er en tjenestebefaling fra ministeren til hans embedsmænd.

Jeg vil gerne sige til hr. Arne Melchior, at kontorcirkulæret ikke binder ministeren. Ministeren er lige præcis ikke bundet, fordi det er en vejledning fra et udvalg. Det er ikke en vejledning, som er fastsat af Folketinget. Det har ingen retsvirkning, at et udvalg giver en mening til kende over for en minister, for her har vi efter grundloven adskillelsen mellem den lovgivende, den udøvende og den dømmende magt. Og denne vejledning er ikke en lov og ikke et lovfæstet cirkulære, den er alene en tilkendegivelse.

Det er dog sagt, at hvis ministeren vælger ikke at følge tilkendegivelsen, bør han oplyse udvalget eller Folketinget om, at han har valgt en anden løsning. Men ministeren selv er fuldstændig fri i forhold til den måde, han laver sin lovforberedelse på, og det er præcis det, sagen drejer sig om: at man er frit stillet; og det er hvert eneste medlem af Folketinget også.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Det kan altså ikke lykkes hr. Thor Pedersen at få tingene til at virke anderledes, end de de facto er.

Min fremstilling i min forrige korte bemærkning holder stik. Udvalget har så sent som i 1990 også med partiet Venstres medvirken udstukket nogle kriterier, og kontorcirkulæret – hvorfor det nu skal hedde sådan, ved jeg ikke, men det har jeg da ikke spor imod at det hedder – er i overensstemmelse med de kriterier, som udvalget har lagt. Det har Venstre kunnet være med til i generationer, i hvert fald i adskillige årtier.

Hr. Thor Pedersen sagde så yderligere, at ministeren har forpligtet sig til at give oplysning til udvalget, hvis han befaler, at cirkulæret skal fraviges, og det er jeg da sikker på at enhver justitsminister i dette land vil oplyse. Men selv hvis det ikke skulle være tilfældet, sagde jeg ud-

trykkelig, at udvalget efterfølgende, når det har modtaget loven til første behandling, har al anledning til at kontrollere, at de kriterier, som man selv har opstillet, er blevet fulgt af dem, der har skrevet loven.

Så gribende enkelt er det i det virkelige liv, og der er ikke noget at hidse sig op over eller andet at gøre end at komme tilbage til den udmærkede vej, som vi har kunnet følge i så mange år.

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Den debat, vi har her, og den administration, der er af denne lov, foregår til dels på grundlag af det, man har kaldt kontorcirkulæret.

Et kontorcirkulære er udstedt af kontorchefen i kontoret, og det var den 2. februar 1990 en hr. Steffensen. I indledningen til dette cirkulære hedder det:

»Under forhandlingerne mellem Folketingets Indfødsretsudvalg og Indenrigsministeriet«, der dengang mig bekendt var under hr. Thor Pedersen, »har man truffet følgende aftaler«.

De aftaler er så udmøntet i en cirkulærebestemmelse, som er underskrevet af hr. Thor Pedersen den 6. februar 1992, om dansk indfødsret ved naturalisation. Og det er de regler, vi i al beskedenhed har tilladt os at følge i Justitsministeriet ved udarbejdelsen af dette lovforslag, de regler, man har aftalt Folketingets partier imellem.

Derfor synes jeg, at det er stærk tobak, når fru Grønver bebrejder embedsmændene i ministeriet, at de har fulgt de regler, der er blevet aftalt mellem udvalget og ministeriet, og som de har fået besked på at følge. Jeg synes ikke, man kan bebrejde ministeriets embedsmænd, at de følger en aftale, indtil de får besked om, at der er indgået en ny aftale, eller at der ikke eksisterer nogen aftale længere.

Det, der, så vidt jeg kan vurdere det, er sket, er, at Venstre har ændret holdning og har lagt sig helt ud i højresiden sammen med Fremskridtspartiet. Vi ser nu Venstres endelige placering i dansk politik helt ude til højre, og det er her sandsynliggjort ved, at det er fru Inge Dahl-Sørensens holdning, man har adopteret i Venstre. Det må Folketinget selvfølgelig bare tage til efterretning. Men det er ikke nogen baggrund for at bebrejde embedsmændene det arbejde, de har udført.

Alligevel kommer Venstre med nogle bemærkninger i betækningsbidraget, som jeg vil knytte nogle bemærkninger til.

Det er ikke korrekt, at Justitsministeriet ikke

har villet medvirke til at give udvalget de nødvendige oplysninger om strafbare forhold.

Justitsministeriet blev den 17. november 1994 anmodet om at udarbejde en oversigt over de kriminelle forhold, som personer optaget på lovforslaget havde begået.

Justitsministeriet svarede den 21. november 1994, at et enigt udvalg i februar 1992 havde besluttet, at man ikke ønskede at modtage sådanne oplysninger om strafbare forhold i skriftlig form. Justitsministeriet meddelte derfor, fordi vi ønskede at holde aftalen, under henvisning til et ældre svar, at såfremt behandlingsformen i udvalget skulle ændres, burde det ske ved en ændring af de generelle retningslinjer for udvalgets arbejde.

Herefter modtog Justitsministeriet et brev af 24. november 1994 fra formanden for udvalget, der meddelte, at udvalget havde drøftet Justitsministeriets svar. Det blev oplyst, at udvalget på trods af udvalgets beslutning i februar 1992 ønskede at modtage oplysningerne, hvorfor formanden anmodede om at få dem. Justitsministeriet besvarede herefter naturligvis spørgsmålene. Det skete den 30. november 1994.

Særligt med hensyn til personer på lovforslaget, som har fået dom for kriminelle forhold, rejser Venstre i et betækningsbidrag spørgsmålet om, hvorvidt udvalget har fået, hvad udvalget har bedt om.

Hertil skal jeg minde om, at udvalget i februar 1992 som tidligere nævnt meddelte den daværende indenrigsminister, at udvalget for fremtiden alene ønskede en oversigt med angivelse af numre på lovforslaget over ansøgere. Lad mig citere:

» ... der har fået dom for straffelovsovertrædelser, men uden angivelse af, hvad de er straffet for, og uanset hvor langt tilbage i tiden den strafbare handling ligger.«

En sådan oversigt blev i overensstemmelse med den aftalte procedure fremsendt til udvalget den 25. oktober 1994.

På et møde i udvalget den 3. november 1994 gennemgik Justitsministeriets embedsmænd oversigten i udvalget – noget helt usædvanligt i dette udvalg i forhold til andre udvalg. Udvalgsmedlemmerne havde i den forbindelse lejlighed til at stille supplerende spørgsmål. Udvalgsmedlemmerne har endvidere, som det før har været tilfældet, haft lejlighed til selv at gennemgå sagerne i det omfang, man ønskede det, og det er der udvalgsmedlemmer der også har benyttet sig af.

Da Justitsministeriet herefter i forbindelse med spørgsmål nr. 10 blev anmodet om at give oplysningerne i skriftlig form, sendte Justitsministeriet som nævnt den 30. november 1994 en oversigt over de personer, der havde dom for straffelovsovertrædelser.

Det har naturligvis aldrig været Justitsministeriets hensigt ikke at give udvalget de ønskede oplysninger. Justitsministeriet er gået ud fra, som det også fremgår af det svar, vi har sendt, at udvalget i overensstemmelse med den aftalte procedure alene ønskede oplysninger om domme for straffelovsovertrædelser og ikke f.eks. oplysninger om afgørelser vedrørende særlovgivning eller mindre bødeforlæg for straffelovsovertrædelser. Jeg forstår i øvrigt, at vi skal diskutere netop disse spørgsmål i et samråd senere i dag, hvor jeg nærmere kan gå ind på det.

Med hensyn til oplysninger om, hvilke personer på lovforslaget der har gæld til det offentlige, er der i Venstres betækningsbidrag også en bemærkning herom.

Hertil er at sige, at der i Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 13 udtrykkelig gøres opmærksom på, at det efter Indfødsretsudvalgets retningslinjer ikke er et krav, at en ansøger overhovedet ikke har gæld til det offentlige.

Det nævnes endvidere, at Justitsministeriet ud over de restancetyper, som hindrer dansk indfødsret, ikke rutinemæssigt undersøger, hvorvidt en ansøger i øvrigt har gæld til det offentlige. Justitsministeriet har således besvaret spørgsmålene ud fra de gældende retningslinjer og på baggrund af de oplysninger, Justitsministeriet har været i besiddelse af.

Så har der været rejst spørgsmål om, hvorfor det er anført, at nogle er sigtet. Når det er sket på den måde, skyldes det, at når en ansøger er sigtet, kan der ikke tages stilling til, om ansøgeren på nuværende tidspunkt opfylder betingelserne for at få dansk indfødsret. Det er begrundelsen for det ændringsforslag, der er fremsat på denne måde, og det skulle også følge tidligere praksis.

Jeg vil i øvrigt sige, at det ikke er ministeriet eller ministeriets embedsmænd, der fastlægger proceduren for, hvordan det her foregår. Det er Folketingets ansvar, og ministeriet er i og for sig bare en administrativ forlængelse af de beslutninger, Folketinget tager.

Det, der, så vidt jeg kan se, er sagen i dag, er som sagt, at Venstre har taget en ny holdning til disse spørgsmål, og det er en holdning, der adskiller sig fra den fordomsfrihed og liberalisme,

Venstre tidligere har stået for. Men det må Folketinget selvfølgelig tage til efterretning.

(Kort bemærkning).

Tove Fergo (V):

Det er til justitsministeren, der bliver ved med at slå fast, at vi skal følge dette kontorcirkulære, fordi det er der lavet aftaler om osv.

Jeg gør forsamlingen opmærksom på, at vi faktisk nu sidder og gennemgår nogle ansøgere, der skal på det næste lovforslag, og nogle ansøgere, der netop falder uden for de regler, der er opstillet i kontorcirkulæret.

Det vil sige, at man godt kan dispensere for andre ansøgers vedkommende. Der behøver man ikke længere at følge kontorcirkulæret. Det synes vi i Venstre er helt fint, at man ikke behøver at følge det kontorcirkulære til punkt og prikke, men at man kan tage en gennemgang af de forskellige ansøgninger, der kunne tænkes at være problemer med at få godkendt, og så drøfte dem fordomsfrit i udvalget.

Nu er jeg jo et ganske nyt medlem af det udvalg, men det går jeg ud fra at Venstre hele tiden har gjort. Så på det punkt har Venstre overhovedet ikke skiftet holdning eller mening om det. Det er en fejl fra justitsministerens side og fra de øvrige medlemmers side, som er kommet frem med påstande om, at vi skulle have skiftet holdning. Det har vi på ingen måde. Vi ønsker at tage det ansvar alvorligt, som vælgerne har givet os. Vi ønsker en saglig og grundig gennemgang af disse ansøgere og det gerne for lukkede døre i udvalget, så vi ikke behøver at stå med enkelt-sagsbehandling her fra talerstolen. Sådan er det.

Det er ikke korrekt, når justitsministeren gør opmærksom på, at kontorcirkulæret er en aftale, der bliver overholdt, og som skal overholdes til punkt og prikke. Det gør man nemlig ikke i øjeblikket. Vi sidder og gennemgår nogle, der falder uden for kontorcirkulæret. Og når man kan gøre det med nogle, hvorfor kan man så ikke gøre det med andre? Det vil jeg godt have justitsministerens svar på.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Det er til justitsministeren. Vi burde jo kunne blive enige om de regler, der gælder for tildeling af naturalisation, og om Folketingets arbejds-muligheder.

For det er positivt forkert, når justitsministeren siger, at Indfødsretsudvalget har fastsat regler. Det kan Indfødsretsudvalget ikke. Indføds-

retsudvalget har som udvalg ingen kompetence til at pålægge noget ministerium eller nogen embedsmand at arbejde på en bestemt måde. Man har simpelt hen ingen kompetence.

Det har ministre, og det er derfor også det, der fremgår af cirkulæret. Det er ministeren, der oplyser, at »forhandlinger mellem Folketingets Indfødsretsudvalg og Indenrigsministeriet har ført til fastsættelse af følgende hovedprincipper«. Men det er ministeren, der fastsætter dem ved, at det er ministeren, der underskriver cirkulæret.

Det er ikke Indfødsretsudvalget, der har nogen instruktionsbeføjelse over for nogen embedsmand eller noget embedsværk; det er ministeren selv, der tegner ministeriet som ressortminister, og det er også ministeren, der underskriver, og ministeren, der har ansvaret for de love, der udarbejdes til fremlæggelse i Folketinget.

Der kan ikke opstilles afskærende retningslinjer, der binder noget medlem af Folketinget, fordi det alene er ved lov, at man kan opnå naturalisation. Og en lov vurderes jo individuelt af hver eneste lovgiver, dvs. hvert eneste medlem af Folketinget.

Om det politiske blev det sagt, at vi hele tiden har været enige. Nej. I den tid, jeg var indenrigsminister – fra september 1987 – forsøgte vi ved gentagne lejligheder at få ændret reglerne, således at et flertal kunne stå bag det lovforslag, der så skulle udarbejdes. Det var ikke muligt at få stramninger. Men det nåede sin kulmination, da Venstre sammen med Det Konservative Folkeparti den 22. februar 1994 fremsatte beslutningsforslag til ændrede vejledende retningslinjer for udarbejdelse af lovforslaget.

På det tidspunkt opsagde man den politiske forståelse, så det er synligt for Folketinget. Og derfor er det uærligt at sige, at der foreligger en aftale efter den 22. februar 1994, altså en aftale af politisk indhold her i Folketinget eller i Indfødsretsudvalget. Den er opsagt, og det er et politisk frihedsbrev, hvor man så efterfølgende kan komme med de synspunkter, som ethvert medlem af Folketinget har ret til at fremsætte.

(Kort bemærkning).

John Vinther (KF):

Hr. Thor Pedersens gennemgang af det retlige, det juridiske grundlag er naturligvis fuldstændig korrekt. Men det ændrer ikke ved det faktum, at da vi i tidernes morgen i udvalget drøftede retningslinjerne, meddelte vi ministeriet,

hvilke retningslinjer udvalget var kommet frem til.

Ministeriet indarbejdede disse retningslinjer i kontorcirkulæret. Med andre ord: Kontorcirkulæret er den retningslinje, hvormed ministeriet fik at vide, at hvis man behandlede sagerne efter det skema, ville man ikke få problemer med udvalget.

Det er naturligvis også det, der ligger til grund for, at Det Konservative Folkeparti fortsat, indtil vi kan finde et flertal, der vil ændre kriterierne, respekterer kontorcirkulæret. Den eneste måde, vi kan komme uden om det på, er ved at lave ændringsforslag, og vi vil ikke, og jeg gentager, vil ikke have enkeltsager i salen.

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Tak til formanden for udvalget.

Jeg kan sige, at vi har prøvet at leve op til det, udvalget har bedt os om at gøre. Derfor synes jeg, at det er ukorrekt, det er forkert, det er stærk tobak, at Venstres folketingsmedlemmer direkte angriber embedsmændene, fordi de prøver at følge den aftale, som man selv har indgået og har bedt dem om at leve op til i denne sag, der er særlig, fordi det er en grundlovssikret ret for Folketinget at tage stilling til dette her.

Der står direkte i det cirkulære, som hr. Thor Pedersen selv har underskrevet den 6. februar 1992, at »forhandlinger mellem Folketingets Indfødsretsudvalg og Indenrigsministeriet har ført til fastsættelse af følgende hovedprincipper for behandling af ansøgninger om dansk indfødsret«.

Og det er disse hovedretningslinjer, som hr. Thor Pedersen selv har skrevet under på i cirkulæret, ja, har sagt, at man skulle rette sig efter, når man udarbejdede lovforslag til Folketinget. Så jeg synes, det er mærkeligt, at Venstres folketingsmedlemmer i den grad tillader sig at angribe embedsmændene på det grundlag. Det klæder ikke Venstre, hvis jeg må sige det på den måde. Så jeg betragter fru Tove Fergos indlæg som en stærk kritik af alle tidligere Venstrefolketingsmedlemmer, der har stemt for love om indfødsretsmeddelelse.

(Kort bemærkning).

Jonna Grønver (V):

Hvis den sidste besvarelse, ministeren kom med her, skulle være svar på det spørgsmål, jeg stillede, mener jeg ikke, jeg har fået svar på mit spørgsmål. Hvis ministeren mener at have svaret mig, vil jeg gerne have ministeren til at gen-

tage sit svar på, hvad det er for generelle krav, som Folketinget stiller, og som visse ansøgere ikke opfylder.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Nu skal jeg jo ikke svare på ministerens vegne, men det kan fru Jonna Grønver næsten bedst finde ud af, hvis hun sætter sig ned og læser kontorcirkulæret. Der står de generelle krav.

Det, der bragte mig på talerstolen, var, at fru Tove Fergo for lidt siden stod her og sagde, at vi netop nu sidder i udvalget og behandler ansøgere, der falder uden for kontorcirkulæret.

Det er simpelt hen ikke rigtigt. Det, det handler om, er, at vi har disse retningslinjer: Ministeriets embedsmænd lægger dem til grund, når de behandler sagerne. Men ministeriets embedsmænd er forsigtige folk, og da verden ikke er et stykke kvadreret papir, som man kan putte mennesker ind i, så er der sager, hvor man må sige, at de ligger på grænsen. Og netop ud fra en forsigtighedsvurdering bringer ministeriets embedsmænd disse sager for udvalget sammen med alle de sager, hvor folk har været involveret i et eller andet med narko. Vi har bedt om, at alle narkosager, små eller store, skal forelægges for udvalget.

Det er det, vi sidder og behandler i øjeblikket med henblik på det næste og det næste indfødsretlovsforslag. Og fru Tove Fergo ved jo udmærket godt, at vi netop ud fra en individuel vurdering tager stilling, og at vi har sagt nej til, jeg kan ikke huske antallet, om det nu var 20 eller 25 eller 30, men det var noget i den størrelsesorden, fordi vi ønsker en individuel behandling.

Så vi behandler ikke sager, der falder uden for. Men vi behandler for at være helt sikre sager, der kunne ligge på grænsen.

Og så må jeg sige, at efter at have lyttet til debatten her i dag forekommer det mig, at vi i høj grad er ved at tale os fra hinanden. Det synes jeg er fjollet.

Man kan have forskelligt syn på dette her. Venstre har givet udtryk for et syn, som jeg ikke bryder mig om, det skal jeg indrømme. Men jeg synes, at man skal huske på, at udvalgets formand har foreslået i udvalget, at vi netop her i januar sætter os ned og tager en generel drøftelse af tingene. Jeg tror ikke, at jeg personlig kan blive enig med Venstre på hele kriminalitetssiden, men jeg tror omvendt, at jeg kan blive enig med et stort flertal i udvalget på nogle andre områder af disse kriterier. Og den diskussion synes jeg vi skal tage i udvalget.

(Kort bemærkning).

Tove Fergo (V):

Det var en skam, at justitsministeren ikke svarede på det spørgsmål, jeg stillede, for jeg spurgte faktisk, hvordan det kan være, man kan fravige hovedreglerne i kontorcirkulæret, når det gælder disse personer, vi sidder og vurderer individuelt, de personer, der falder uden for kontorcirkulæret, dem, vi nu sidder og vurderer til det kommende lovforslag.

Howdan kan man gøre det, når man ikke kan gå med til at vurdere større grupper af mennesker? Fru Dorte Bennedsen sidder og tager sig til hovedet, som om jeg ikke har forstået, hvad det drejer sig om. Det har jeg faktisk. For dem, vi gennemgår i øjeblikket til det kommende lovforslag, det er mennesker, der falder uden for reglerne i kontorcirkulæret.

For at tage bare ét enkelt eksempel, for jeg vil ikke trætte forsamlingen med alt for meget, kan jeg nævne dobbelt statsborgerskab. Der står i kontorcirkulæret, at man ikke kan få dansk indfødsret, hvis man har et statsborgerskab i forvejen, og så dispenserer vi i visse sager for visse personers vedkommende. Det er disse dispensationer, vi sidder og gennemgår nu, og det vil sige, at der er mennesker, der falder uden for reglerne i kontorcirkulæret.

Og så vil jeg bede fru Dorte Bennedsen om at komme herop og fortælle os, helt nøjagtigt hvor i kontorcirkulæret der står, at sigtede personer ikke kan blive danske statsborgere. Vi vil gerne have udpeget helt nøjagtigt, hvilken paragraf i kontorcirkulæret det står i, for vi har nemlig ikke rigtig kunnet se den, vi, der har læst det godt og grundigt, som vi har læst sagerne godt og grundigt igennem.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1-8, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 9, § 2, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 10 forkastedes, idet 14 stemte for, 103 imod.

§§ 3 og 4 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

27) Anden behandling af lovforslag nr. L 27: Forslag til lov om ændring af lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område og visse andre love. (Urimelige aftalevilkår i visse forbruger aftaler m.v.).

Af justitsministeren (Bjørn Westh).

(Fremsat 26/10 94. Første behandling 3/11 94.

Betænkning 8/12 94).

Der var stillet 11 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Erling Oxdam (V):

Den juridiske verden vil formentlig undre sig over dette lovforslags fremsættelse, og endnu mere, hvis det bliver vedtaget.

Man ryster nu tit på hovedet over visse love, der vedtages herinde, så det kan man måske leve med. Men noget andet er, at erhvervslivet ikke kan leve med den lov, som vil komme ud af dette her, hvis flertallet får ret.

Sagen er, at herefter er en aftale i Danmark ikke længere en aftale. Vi har en god aftalelov, som er en obligationsretlig lov, og som har bestemmelser, der siger, hvornår en aftale kan blive ugyldig på grund af forskellige forhold ved tilblivelsen og i indholdet.

Herudover har vi haft § 36 i aftaleloven, som er en form for generalklausul, der siger, at urimelige aftaler helt eller delvis kan tilsidesættes. Nu foreslår man så, og det har selvfølgelig været omtalt ved førstebehandlingen, at domstolene også skal kunne ændre indgåede aftaler mellem frie folk her i Danmark.

Det mener vi fra Venstres side er meget forkert, og vi må endnu engang foreslå, at man ta-